

Универзитет уметности у Београду
НАСТАВНО-УМЕТНИЧКО-НАУЧНОМ ВЕЋУ
ФАКУЛТЕТА ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
Париска 16
11000 Београд

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ
ПРОЈЕКТА

УНУТРАШЊИ ПРОСТОР СЛИКЕ-ТРАНСПАРЕНТНОСТ И УСЛОЈАВАЊЕ

Кандидата Драгана Сиљаноског

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта
„УНУТРАШЊИ ПРОСТОР СЛИКЕ-ТРАНСПАРЕНТНОСТ И УСЛОЈАВАЊЕ/
изложба слика“, кандидата Драгана Сиљаноског , именовала на 496.
седници

Наставничко-уметничко-научног већа ФЛУ у Београду 08.03.2023. године,
радила је у саставу:

1. Др. Ум. Радош Антонијевић, ред. Проф. ФЛУ
2. Др. Никола Шуица, ред. Проф. ФЛУ
3. Мр. Никола Божовић, ред. Проф. ФПУ
4. Др. Ум. Снежана Јовчић-Олђа, ванр. Проф.
5. Де.ум. Радомир Кнежевић, ред проф. ФЛУ у пензији, ментор

И донела следећи закључак:

Биографија кандидата

Драган Сиљаноски

Биографија

Рођен 1978. године у Смедереву. Драган Сиљаноски је мастер ликовни уметник за фрескопис – мозаичар који живи у Београду. Основне и мастер студије завршио на Академији СПЦ за уметности и конзервацију у Београду. Докторант је Факултета ликовних уметности у Београду.

Члан је УЛУС-а и у статусу самосталног уметника је од 2018. године. Иза себе има више самосталних изложби, успешно реализованих институционалних и резиденцијалних уметничких пројеката, учесник је многих колективних изложби, бијенала и ликовних колонија.

Радио је као сарадник у настави на предмету Мозаик код професора Зорана Михајловића.

Као сарадник професора Михајловића радио је на многим црквама и манастирима од којих су најзначајнији манастир Острог, црква св. Петке на Калемегдану, црква св. Тројице у Земуну, манастир Решковица, манастир Тумане, црква св. Петра и Павла у Топчидерском парку, црква св.Петке у Стопањи. Сарађивао је са професором Мирославом Лазовићем на изради мозаика за манастир Острог.

Самостално је израдио мозаике у више цркава и манастира, између осталих за манастир Острог, цркву св. Петра и Павла у Топчидерском парку, храм св. Ђорђа на Новом Београду.

Тренутно је ангажован на живопису храма св. Вере, Наде, Љубави и мајке им Софије у Земуну, који самостално осликава.

Самосталне изложбе:

Градска ФЛУ, Београд, 2023. године

Градска галерија "Милан Туцовић", Пожега, 2020. године

Уметнички павиљон "Цвијета Зузорић", Београд, 2018. године

Галерија Браћа Стаменковић (установа културе Палилула), Београд, 2007. године

Галерија Караш, Јасеново, 2006. године

Колективне изложбе:

Пролећна изложба "Цвијета Зузорић", 2019. Године

Тријенале проширених медија "Цвијета Зузорић", 2019. Године

Репрезентативна изложба самосталних уметника УЛУС-а, "Цвијета Зузорић", 2019. Године

Прво бијенале црквене уметности "Цвијета Зузорић", 2018. године

Самостални институционални пројекти:

Осликавање храма св. муч. Вере, Наде, Љубави и мајке им Софије, Земун

Мозаици на звонику храма св. Тројице, Земун

Чесма у дворишту храма св. Петра и Павла, Топчидер

Мозаици на порти храма св. Ђорђа, Нови Београд

Чесма у дворишту храма св. муч. Вере, Наде, Љубави и мајке им Софије, Земун

Самостални резиденцијални пројекти:

Мозаици "Речно дно", кућа у приватном власништву, Сланкамен

Опис и детаљна анализа докторског уметничког пројекта

Докторски уметнички пројекат УНУТРАШЊИ ПРОСТОР СЛИКЕ -ТРАНСПАРЕНТНОСТ И УСЛОЈАВАЊЕ ,изложба слика кандидата Драгана Сиљаноског, по природи ствари, састоји се из два сегмента ,први сегмент чини изложба слика која је одржана у ГалеријиФЛУ у фебруару 2023.године ,други сегмент чини писани рад где кандидат елаборира основн идеју теме докторског уметничког пројекта.

Драган Сиљаноски је започео извесна истраживања још на мастер студијама ,која су чинила основ рада на докторским студијама .Наиме истржујући структурне садржаје основе дела кандидат је покушао да разграничи и испита значај и међузависности услојених партија у сликаном процесу. У том смислу формирао је и приказао на неколико изложби а и на докторском уметничком пројекту финалну варијанту радова који су рађени на више транспарентних носача сликарске материје који су потом преклапани.Сиљаноски је унапред пројектовао поступак преклапања ,тако да је сликајући први слој рачунао на нове слојеве тежећи ка пројектованом крају промишљајући успут да се свака нова структура повезује са претходном,да би на крају процеса чинили одрживу целину потврђујући могућност и јасноћу исхода за следећи пројекат.

Новина у овом истраживању што је дато у наслову пројекта фокусирање на микропростор ,али постојећи физички простор слике. У овом случају он јесте наглашен али даје могућности јаснијег елаборирања односа бојених слојева слике . Како и сам кандидат наглашава о постојању сврсисходне корелације боја у јединственој структури. Занимљиво је поређење

угрђених слојева са нагомиланом мемеоријом, капиталом који може да се користи до немерљивих граница, ког уметник у свом стваралачком процесу црпе и експлоатише кроз свесне и подсвесне активности током стварања дела. Након овог фундаменталног истраживачког поступка настао је један број радова већег формата у класичном сликарском поступку, где је аутор имајући у виду претходна искуства истраживао у којој мери боја кореспондира са подсликаним елементима слике што га наводи да се у писаном делу рада позабави и симболичком боје и њеним посебностима у различитим конотацијама.

Почетак анализе почиње са појашњењем појма БОЈА ,потом следи део под насловом ИСТОРИЈА БОЈЕ ,БОЈА КРОЗ ИСТОРИЈУ

Сегмент у ком се даје употреба боје у одрђеним историјским раздобљима и шта је доминантна филозофија одређеног доба наметала као основни приступ животу.Потом следи БОЈА У ФИЗИЦИ . Незаобилазно Њутнову истраживање у разлагању беле светлости ,те способност људског ока да разазнаје 160 нијанси сунчевог спектра и даље коју светлост човечије око може да види ,које таласне дужине.БОЈА У ХЕМИЈИ сегмент који се бави молекуларним саставом материје и начини како се правила боја ,а у делу ПСИХОЛОГИЈА БОЈА износи се мишљење које објашњава да боја није само визуелна сензација већ да изазива и звучне и мирисне сензације .БОЈА У ФИЛОЗОФИЈИ је део у ком нас аутор подсећа на мишљења различитих филозофа кроз време и између осталог се истиче питање како боја утиче на наше искуство ?У даљем тексту кандидат се осврће на дело и мишљење Казимира Маљевича и Василија Кандинског у чијем раду наилази на упоришта за своја истраживања.

Теоријски део закључује темама УНУТРАШЊИ ПРОСТОР СЛИКЕ /ПРОСТОР У СЛИЦИ , ТРАНСПАРЕНТНОСТ ,УСЛОЈАВАЊЕ /СЛОЈЕВИТОСТ . Герхард Рихтер је пример за слојевитост у ком се кроз искуствосавременог уметника налази упориште у појашњењу одрђених појава везаних за суштинска питања простора слике.

Значај и допринос докторског уметничког пројекта у одређеном пољу уметности

У свом докторском уметничком пројекту УНУТРАШЊИ ПРОСТОР СЛИКЕ – ТРАНСПАРЕНТНОСТ И УСЛОЈАВАЊЕ кандидат Драган Сиљаноски поставља и анализира један врло важан сегмент уметничког дела у равни, у овом случају слике

,а то је физички простор , за којим следи илузија простора настала као кореспондирајући резултат уодношених боја . И ако је током процеса анализе користио доста наглашену трећу димензију како би истакао дубину и одвојио слојеве које уодношава по тој дубини и тим поводом користи и транспарентне носаче боје ,што му омогућују нови материјали, довољно чврсти и довољно транспарентни а да мог да се напну у раван слике.Свако фундаментално истраживање доноси низ појашњења по питању поступка стварања односа боје и утицај материје на крајњи утисак уметничког дела.

Оцена да је докторски уметнички пројекат резултат оригиналног уметничког рада докторанда у одговарајућем пољу уметности

Уметничко истраживање у пројекту УНУТРАШЊИ ПРОСТОР СЛИКЕ /ТРАНСПАРЕНТНОСТ И УСЛОЈАВАЊЕ кандидата Драгана Сиљаноског овим се заокружује једна тема коју истражује последњих неколико година . Посебност овог рада је у концентрисаном фокусирању на тему простора слике .Користећи занимљив модел са транспарентним носачима слојева

бојене материје Драган Сиљаноски доводи елементе којима слика настаје у посебан ниво односа како би било читљивије анализирати постојећу релацију. Без обзира на овакву рационализацију приликом анализе поступак сликања је имао свој стандардан ток ,до постављеног циља са неколико припремљених ставки ,а то је више слојева платна и различите емулзије којима изводи рад.Оригиналноост се огледа управо у одабиру елемената стварања ,тим елементима уз класичан поступак градње ,сликања слике, остварен је полигон за анализу унутрашњег простора слике.

Оцена остварених уметничких резултата докторског уметничког пројекта

Уметничко истраживање теме УНУТРАШЊИ ПРОСТОР СЛИКЕ/ТРАНСПАРЕНТНОСТ И УСЛОЈАВАЊЕ поново ставља у фокус тему која стоји пред сликарима и свима онима који стварају на простору равни. Да би дошло до позиције за анализу постављена је извесна помереност по дубини замишљени слојеви су минимално раздвојени а ту се отворио простор који је предмет анализе и студије овог рада.Колико је то питање илузије простора део интересовања уметника говоре нам многа дела из историје сликарства ,уосталом човек је орјентисан не живот у три димензије,зато и очекује својим искуством три димензије . Т о очекивање је критична тачка на којој се фокусирају овакви пројекти, то је и у овом случају евидентно.Наиме око види доминантност две димензије а минимална дубинска померања , опростуреност сликаног поља ствара вибрацију коју око делимично примећује иако није припремљено искуством.

Оцена о испуњености обима и квалитета докторског уметничког пројекта у односу на пријављену тему

Кандидат Драган Сиљаноски у свом докторском уметничком пројекту слојевито истражује одређене позиције ,детаљно их образлажући са више различитих аспеката гледања и тумачења.Текст је појмовно и језички врло прочишћен а низ подналова олакшава праћење сложености и богатство компаративних ослонаца приликом формирања рада.Аналитичким приступом испуњен је задати циљ постављен на почетку и у самој теми рада УНУТРАШЊИ ПРОСТОР СЛИКЕ /ТРАНСПАРЕНТНООСТ И УСЛОЈАВАЊЕ а тиме је и потврђен квалитет овог истраживања.Вибрантност сликане површине добија се свесном артикулацијом ликовних елемената на унапред предвиђеном услојавању носиоца тих елемената.

Критички осврт

Изложба слика која је део докторског уметничког пројекта одржана је у Галерији Факултета ликовних уметности, на изложби је било изложено двадесетак радова великог формата ,на тим радовима се видела генеза развоја идеје од наглашене померености сликаних равни и тумачења датих садржаја на једној групи радова , па све до последње групе радова ,слика,које су сликане стандардним , уобичајеним поступком сликања . Компаративна позиција ове две групе радова је сврсисходна због тумачења природе проблема , простора који је стваран и физички присутан и оног који је сугестиван.

Закључак комисије

Комисија је закључила да је кандидат Драган Сиљаноски докторским уметничким пројектом УНУТРАШЊИ ПРОСТОР СЛИКЕ /ТРАНСПАРЕНТНОСТ И УСЛОЈАВАЊЕ ,изложба слика,писаним делом и анализом која је дала обухватан проблемски приступ теми успешно повезао ликовни део ,своју изложбу слика ,са теоријским разматрањем.овим радом кандидат је

показао оригиналност у поставци циља и његовој успешној реализацији. На основу укупне оцене резултата докторског уметничког пројекта УНУТРАШЊИ ПРОСТОР СЛИКЕ /ТРАНСПАРЕНТНОСТ И УСЛОЈАВАЊЕ ,изложба слика ,кандидата Драгана Сиљаноског , Комисија предлаже Наставно-уметничко-научном већу Факултета ликовних уметности да усвоји овај извештај и достави га Сенату Универзитета уметности како би се одредио датум одбране.

1. Др. Ум. Радош Антонијевић, ред. Проф. ФЛУ
2. Др. Никола Шуица, ред. Проф. ФЛУ
3. Мр. Никола Божовић, ред. Проф. ФПУ
4. Др. Ум. Снежана Јовчић-Олђа, ванр. Проф.
5. Др.ум. Радомир Кнежевић, ред проф. ФЛУ у пензији, ментор

ОЦЕНА ИЗВЕШТАЈА
О ПРОВЕРИ ОРИГИНАЛНОСТИ
ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

На основу Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката које се бране на Универзитету уметности у Београду и налаза у извештају из програма iThenticate којим је извршена провера оригиналности докторског уметничког пројекта **УНУТРАШЊИ ПРОСТОР СЛИКЕ – ТРАНСПАРЕНТНОСТ И УСЛОЈАВАЊЕ** кандидата **Драгана Сиљаноског**, констатујем да утврђено подударане текста износи **9 %**.

Овај степен подударности последица је. цитата, личних имена, библиографских података о коришћеној литератури, и осталих општих места и података, што је у складу са чланом 9. Правилника.

На основу свега изнетог, а у складу са чланом 8. став 2. Правилника о поступку провере оригиналности докторских уметничких пројеката и докторских дисертација које се бране на Универзитету уметности у Београду, изјављујем да извештај указује на оригиналност докторског уметничког пројекта, те се прописани поступак припреме за њену одбрану може наставити.

04.05.2023.године

Ментор

мр Радомир Кнежевић, ред. проф. ФЛУ